

**VILNIAUS UNIVERSITETO
FILOSOFIJOS FAKULTETO TARYBA****POSĖDŽIO PROTOKOLAS**

2024-02-28 Nr. (1.2 E) 250000-TP-4
Vilnius

Posėdis įvyko 2024-02-27 – 2024-02-28 elektroniniu būdu.

Posėdžio pirmininkė doc. dr. Sigita Girdzijauskienė.

Posėdžio sekretorė specialistė Dovilė Tatarėlienė.

Dalyvavo: doc. dr. Sigita Girdzijauskienė, prof. dr. (HP) Lilija Duoblienė, prof. dr. Jonas Dagys, asist. dr. Jolanta Aleknevičienė, prof. dr. (HP) Audrius Beinorius, doc. dr. Algimantas Čepas, prof. habil. dr. Danutė Gailienė, prof. dr. Mintautas Gutauskas, doc. dr. Antanas Kairys, prof. dr. Evaldas Kazlauskas, prof. dr. Paulius Skruibis, doc. dr. Irena Stonkuvienė, prof. dr. (HP) Marius Povilas Šaulauskas, prof. dr. (HP) Rita Šerpytė, doc. dr. Deimantas Valančiūnas, prof. dr. Laimutė Žalimienė, doc. dr. Rūta Žiliukaitė, stud. Samanta Valiušaitytė, stud. Vismantas Daujotas, stud. Eglė Lepeškaitė, dokt. Gediminas Šataitis.

Kvorumas priimti sprendimus buvo, nes posėdyje dalyvavo 21 Filosofijos fakulteto Tarybos narys iš 21.

1. SVARSTYTA. Mokslo darbų ir projektų teikimas VU metų pabaigos apdovanojimams už reikšmingus mokslo pasiekimus.

1.5. SVARSTYTA. Vilniaus universiteto mokslininkų skatinimo už reikšmingus 2023 m. mokslo pasiekimus apdovanojimams **geriausio 2023 m. tarptautinio mokslo projekto** kategorijoje teikti Psichologijos instituto profesoriaus dr. Evaldo Kazlausko ir mokslininkų komandos vykdomą tarptautinį mokslo projektą *Addressing Mental Health Vulnerabilities from Adolescence to Older Age: Innovating Prevention Science for Times of Change* (ADVANCE) [Psichikos sveikatos pažeidžiamumo problemų sprendimas nuo paauglystės iki vyresnio amžiaus: prevencijos mokslo naujovės pokyčių laikotarpiu].

Šis tarptautinis mokslo projektas siūlomas dėl atliekamų tyrimų aktualumo ir naujumo, numatomų rezultatų svarbos mokslinė bei praktinė prasme, tyrėjų grupės ir projekto partnerių profesionalumo ir ekspertinės patirties, projekto tarpdiscipliniškumo ir tarptautiškumo.

Projekto pavadinimas: Addressing Mental Health Vulnerabilities from Adolescence to Older Age: Innovating Prevention Science for Times of Change (ADVANCE) [Psichikos sveikatos pažeidžiamumo problemų sprendimas nuo paauglystės iki vyresnio amžiaus: prevencijos mokslo naujovės pokyčių laikotarpiu], projekto nr. 101080323.

Projekto vykdymo laikotarpis: 2023-07-01 – 2028-06-30

VU koordinuojamos dalies biudžetas: 631 862.50 Eur

Bendras projekto biudžetas: 6 999 987.50 Eur

Projekto nuoroda: <https://advancementalhealth.ku.dk/members/vu/> **Projekto finansavimas:** Europos Horizonto programa, Sveikatos Tyrimų ir Inovacijų programa, finansuojanti institucija – European Health and Digital Executive Agency, kvietimas – HORIZON-HLTH-2022-STAYHLTH-01-two-stage.

Projekto partnerių skaičius ir žinomumas: projekte iš viso dalyvauja 11 partnerių: (1) koordinuojanti institucija – Kopenhagos universitetas (Danija); (2) Centrinis psichikos sveikatos institutas (Vokietija); (3) Psichikos sveikata Europoje (Mental Health Europe) (Belgija); (4) Turku universitetas (Suomija); (5) Heidelbergo universitetinė klinika (Vokietija); (6) Porto universitetas (Portugalija); (7) Veronos universitetas (Italija); (8) Vilniaus universitetas (Lietuva); (9) VU Universitetas Amsterdame (Nyderlandai); (9) Pasaulio Sveikatos Organizacija (Šveicarija); (10) Kopenhagos universiteto Nacionalinė biblioteka (Danija); (11) Ženevos universitetas (Šveicarija). Projektą įgyvendina lyderiaujantys psichikos sveikatos mokslinių tyrimų centrai. Projektas įgyvendinamas kartu su Pasaulio sveikatos organizacija (PSO), kuri remiantis tyrimų rezultatais teiks rekomendacijas dėl psichikos sveikatos paslaugų plėtros ne tik Europoje bet ir visame pasaulyje.

VU komanda: Filosofijos fakulteto Psichologijos instituto mokslininkai prof. dr. Evaldas Kazlauskas, doc. dr. Paulina Želviene, asist. dr. Austėja Dumarkaitė, dokt. Agnietė Kairytė.

VU komandos vaidmuo. Vilniaus universiteto Psichologijos instituto Psichotraumatologijos centro komanda dalyvauja keliose pagrindinėse projekto veiklose (WP1, WP2, WP6, WP7, WP8), koordinuoja vieną jų (WP2). VU tyrėjų komanda konsorciуме koordinuoja vieną iš svarbių projekto tyrimų (WP2) susijusių su jaunimo psichikos sveikata ir rekomendacijų Europai dėl jaunimo psichikos sveikatos didinimo rengimą. Pagrindinės VU veiklos apima: (1) išsamią jaunimo psichikos sveikatos situacijos analizę Lietuvoje; (2) šiuolaikinės intervencinės psichosocialinės programos adaptavimą Lietuvoje; (3) pilotinio psichosocialinės intervencijos jaunimui veiksmingumo tyrimo įgyvendinimą; (4) pagrindinio didelio masto psichosocialinės intervencijos jaunimui veiksmingumo tyrimo įgyvendinimą; (5) psichosocialinės intervencijos jaunimui plėtros strategijos kūrimą; (6) dalyvavimą kitų institucijų koordinuojamose veiklose (ekonominio efektyvumo analizės, tarpdisciplininių žinių integravimo, kt.).

Projekto aktualumas ir naujumas. Psichikos sveikata Europoje laikoma neatidėliotinu prioritetu, tačiau jai kyla didžiulė grėsmė dėl klimato kaitos, skaitmeninimo, socialinės ir ekonominės nelygybės, migracijos, visuomenės senėjimo ir COVID-19. Siekiant apsaugoti pažeidžiamų gyventojų grupių psichikos sveikatą permainų metu, reikia inovatyvių sprendimų, neapsiribojančių gydymu klinikinėje sveikatos priežiūros sistemoje. ADVANCE – tai plataus masto projektas, atliepantis šią problematiką ir gilinantis supratimą apie itin aktualias psichikos sveikatos stiprinimo ir prevencijos sritis. Projektas naujas ir aktualus tuo, jog jo metu rengiamos konkrečios programos, kurias bus galima atkartoti įvairiose Europos šalyse, ir kuriamos gairės bei metodikos, reikalingos užtikrinti, kad būtų galima kurti, pritaikyti, įgyvendinti, vertinti ir plėsti veiksmingas psichikos sveikatos programas. Be to, tai yra ambicingas įvairius metodus apimantis projektas, kuriame viską sieja tarpdiscipliniškumas ir dėmesys socialiniam teisingumui. Šis tyrimas apima novatoriškas sritis: (1) bendrakūrystės (angl. co-creation) su psichikos sveikatos paslaugų vartotojais, praktikais ir politikos formuotojais; (2) tarpusavyje susijusius intervencinius tyrimus su įvairiomis pažeidžiamomis gyventojų grupėmis (nuo jaunimo iki vyresnio amžiaus asmenų); ir (3) pagalbos plėtros strategijos kūrimą. Projekto metu atliekami penki pagrindiniai intervenciniai tyrimai; taip pat diegimo (angl. implementation) tyrimas. Tyrimuose dalyvauja šiuolaikiniame kontekste ypač pažeidžiamos grupės: klimato kaitos paveiktas jaunimas Vokietijoje, aukštą streso lygį patiriantys jauni suaugusieji Lietuvoje, skaitmenizuotoje darbo aplinkoje dirbantys suaugusieji Nyderlanduose, migrantai Italijoje ir Danijoje bei vyresnio amžiaus suaugusieji Šveicarijoje. Visi intervencijos tyrimai apima adaptavimo procesą, taikant į žmogų orientuotą dizainą, dalyvaujantį procesų vertinimą, stigmos prevenciją ir plėtros strategijos kūrimą. Projekto metu atliekama situacijos analizė, rengiami intervencijų paketai ir plėtros strategija septyniose šalyse. Remdamiesi savo tyrimais, atliktais įvairiuose raidos etapuose, apimant įvairius rizikos veiksnius ir aplinkas, bus pateikiamos apibendrinančios gairės, plačiai taikomos Europoje – jos bus skelbiamos viešai prieinamame ADVANCE išteklių pakete.

Apibendrinant, projektas yra itin naujas ir aktualus tuo, jog orientuojasi į šiuolaikinę plataus masto problematiką, apima svarbias pažeidžiamas grupes, naudoja įvairius inovatyvius tyrimo metodus, leidžiančius visokeriopai analizuoti situaciją (nuo bendro kūrimo proceso iki plėtros strategijų pateikimo), kartu įtraukiamas tarpdiscipliniškumo (psichologija, filosofija, ekonomika, duomenų mokslai ir kt.) komponentas, pateikiamos visam Europos kontekstui reikalingos gairės psichikos sveikatos stiprinimui ir prevencijai užtikrinti; visa tai atliekama tarptautinėje profesionalų ir savo srities ekspertų komandoje.

Projekto rezultatai. Numatomi pagrindiniai projekto rezultatai apima: (1) nacionalines įvairių pažeidžiamų grupių psichikos sveikatos situacijų analizės ir bendrą Europos analizių sintezę bei Europos psichikos sveikatos stiprinimo ir prevencijos gaires; (2) adaptuotas penkias intervencijas įvairioms pažeidžiamoms grupėms (klimato kaitos paveiktas jaunimas, stresą patiriantys jauni suaugusieji, skaitmenizuotoje darbo aplinkoje dirbantys suaugusieji, migrantai, vyresnio amžiaus asmenys) ir intervencijų vadovus bei plėtros strategijas; (3) psichikos sveikatai skirtų skaitmeninių intervencijų adaptavimo protokolą; (4) plėtros strategijos barjerų ir palengvinimų identifikavimą bei psichikos sveikatai skirtų intervencijų plėtros Europoje gaires; (5) ekonominio įvertinimo ataskaitas; (6)

tarpdisciplinininių psichikos sveikatos tyrimų vadovą; (7) Europos stigmos prevencijos ir nelygybės mažinimo gaires ir Europos psichikos sveikatos stiprinimo ir prevencijos intervencijų įgyvendinimo gaires.

Balsuota: už – 21, prieš – 0, susilaikė – 0.

NUTARTA. Vilniaus universiteto mokslininkų skatinimo už reikšmingus 2023 m. mokslo pasiekimus apdovanojimams **geriausio 2023 m. tarptautinio mokslo projekto** kategorijoje teikti Psichologijos instituto profesoriaus dr. Evaldo Kazlausko ir mokslininkų komandos vykdomą tarptautinį mokslo projektą *Addressing Mental Health Vulnerabilities from Adolescence to Older Age: Innovating Prevention Science for Times of Change* (ADVANCE) [Psichikos sveikatos pažeidžiamumo problemų sprendimas nuo paauglystės iki vyresnio amžiaus: prevencijos mokslo naujovės pokyčių laikotarpiu].

Posėdžio pirmininkė

doc. Sigita Girdzijauskienė

Posėdžio sekretorė

Dovilė Tatarėlienė

Išrašas tikras

Bendrujų reikalų skyriaus specialistė

Dovilė Tatarėlienė

2024-02-28